

דברי שי"ח

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א

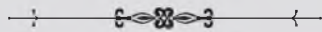
גיליון מס' 399 | חג הסוכות תשפ"א | שנה תשיעית | עורך: יצחק גולדשטוף

לשנתנו הזקנה שיהי'

נכתב כאן בגליון קודם, שמותיהם של כל השותפים בהוצאת דברי התורה של רבינו הועברו בערב ראש השנה לברכה.

מרון קיבל לידיו את רשימת השמות איש איש ובקשתו ועיין בשמות ובבקשות וזכו כולם לברכת רבינו לברכת שנה טובה ושיתמלאו כל הבקשות במהרה לטובה.

לעילוי נשמות

הצדיק המקובל
רבי משה יעקב
ב"ר יוסף רביקוב זצוק"ל
המכונה הסנדלר הקדוש
נלב"ע ביום שמחת תורה

זוכות

חיים ברוך בן שרה פעשא
לברכה והצלחה בכל העניינים ולשנה טובה ומבורכת

אהזנהו את הי' לאלפי דבבה

- סקירה על המהפיכה בעקבות 'דברי שיח' -

400 מי לא מבין?

בגליון זה, חודש תשרי תשפ"א, נציין את הופעתו לאור של 'דברי שיח' מספר ארבע מאות.

ארבע מאות שבועות בהם אנו זוכים עוד פעם ועוד פעם להדפיס מדברי תורתו של מורנו ורבינו רשכבה"ג שליט"א.

אפילו תלמידו הצדיק של רבי פרידא, שייגע על תלמודו וחזר עליו ארבע מאות פעם, כבר לא היה צריך שום הסבר נוסף.

אנו קטני קטנים של הבנה, בודאי לא צריכים שום הסבר כדי להבין כי יד' ה' כיוונה וזיכתה אותנו לכל זאת.

ההדים, התגובות האדירות, הדשי"ם החמים המגיעים מידי יום בהתלהבות מכל קצוות הציבור, הם שמעידים יותר מהכל על הזכות שזכינו להפיץ באופן קבוע את דבר המלך.

הפעם, החלטנו לציין, את סדרת העלוניים שקמה בעקבות ואחרי 'דברי שיח', מהם החזיקו תקופה קצרה ומהם ארוכה, חלק עדיין מחזיקים, הצד השווה כולם: הרצון להגדיל תורה ולהאדיר.

הביקורות

רק נזכיר, כי בתקופת הוצאתו לאור של 'דברי שיח' לפני קרוב לעשר שנים, היה זה תקדים חריף, להוציא גליון תורני מרב שליט"א בציבור הליטאי, הרבה גבות הורמו אז, הרבה ביקורות ספגנו אז, אבל איננו מצטערים כלל. בגיבוי מלא של רבותינו מאורי הדור שליט"א היה זה בחינה של סתירת זקנים - בנין.

גם בסביבתו של רבינו היו שהתפלאו. אחד מהם שלח לנו מסר כי 'העלון הוא זלזול ברב שליט"א'. כתגובה, שלחנו לו מידי שבוע את העלון, שיחליט אם זהו זלזול, מהו כבוד? ... ואכן, מהר מאוד הוא שינה את טעמו והחל מסייע במספר דברים.

ידידי יושר

האמת תיאמר, כי בתקופה שקדמה להדפסת הגליון, בעוד אנו מתכננים את הצעדים, החל באותה תקופה ממש, טרם הופיע 'דברי שיח', לצאת על ידי נכד רבינו, הרב אריה קניבסקי יו"ר אורחות יושר, גליון פנימי בשם 'ידידי יושר' לבני המשפחה בלבד, ובו פנינים לפרשת השבוע ושאלות שנשאל רבינו בכתב ובעל פה.

יתכן בהחלט, כי 'קנאת סופרים' שהיתה לנו בו, דירבנה אותנו להזדרז להתחיל להדפיס גם...

בנוסף, מעת לעת במועדים וימים טובים מופיע גליון חגיגי מתורת מרון שליט"א על ידי ארגון אורחות יושר'

עלון של 'אורחות יושר' מנכד רבינו שליט"א

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"נ, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, ושו"ת מרבינו.

אנו מחכים ומברכים על כל עלון ועלון נוסף מתורתו של רבינו שליט"א שמודפס, 'מי יתן והיו כל עם השם נביאים' ותרבה הדעת ותכון השמועה.

כאמור, ייחודו של העלון בו התחלנו בהוצאתו, התבטא בכך שאין בו כלל עניני ציבור או פוליטיקה, גם לא פרסומות של הבל לצרכי הכנסות, יש בו רק דברי תורה ועניינים השייכים לתורתו ודברי תורתו של מרן שליט"א. אך אין עיננו צרה באחרים שנוהגים אחרת, אדרבה, מיני ומינך תסתייעא שמעתייה. נאמנים, לדרך בה צעדנו.

כאמור, כל הרשימה לעיל היא פירות ופרי פירות שזכינו בחסדי הי"ת אחרי הוצאת 'דברי שי"ח'.

מפליא ביותר ומדהים לראות כי כל עלון והצורת כתיבה שלו, אין בית המדרש בלא חידוש, לכולם יש את ההתחדשות שלהם ואת הדברי תורה המתוקים מדבש ממעיין האוצרות של רבינו.

כהוספה לזה - אנו מפרסמים לקראת גליון 400 של דברי שי"ח, בדיוק בשבוע זה אוצר של ממש: חוברת אסופה של מאות (!! חיבורים שנחתברו על ידי רבינו שליט"א ומקורביו השואלים בכתב ובעל פה. (החוברת מצורפת ל'קובץ גליונות' לחג הסוכות)

האסופה הראשונה מסוגה, מהווה גם תקדים של מעין 'מפתח ספרים' לכל ספרי רבינו, ומעתה יוכל כל אחד לחפש ולמצוא בקלות, אם יש ספר מתורת רבינו על הלכות מזוזה, או שילוח הקן, מי הקיף את מצות ציצית או תפילין, ומי שם דגש במיוחד על נושא הלכות שבת, היכן אפשר למצוא מתורת רבינו על מנחת חינוך או שמיטה, וכן הלאה וכן הלאה.

ונסיים בתפילה, עד הנה עזרונו רחמיך ולא עזבונו חסדיך, ואל תטשנו ה' אלוקינו לנצח.

ברכת חג כשר ושמח
יצחק גולדשטון

עזרת אליעזר

בשנת תשע"ח החל הרב אליעזר קרביץ, מהשואלים הקבועים במכתבים בעשור האחרון את רבינו, לסדר את אלפי תשובותיו שקיבל מרבינו, על סדר פרשיות התורה, את הגליון הנקרא 'עזרת ישראל' הוא מדפיס מידי שבוע ברמה תורנית גבוהה, כשמתחת לשאלות ולתשובות הוא מביא מילואים והוספות, להנות בהם את הקוראים. תקופה מסוימת שימשה 'קובץ גליונות' המפורסם כאכסניא לגליון עזרת אליעזר, אך כיום ניתן להשיגו רק באמצעות פניה לכתובת הדוא"ל של הרב המחבר שליט"א.

גליון עזרת אמונת חכמים
שע"י עזרת אליעזר
סיפורי חינוך באמונת חכמים
על מרן רבינו הגר"ח קניבסקי שליט"א.
גליון 1 אייר תש"פ.

בדרכי אמונה

לפני קצת יותר משנה החל בחור נמרץ להתעסק בקדשים, ללקט מדברי תורתו של רבינו על הפרשה וקצת מעניני דיומא, ולהדפיס לבני התורה מידי שבת. לגליון הנקרא 'בדרכי אמונה' יש מדור מיוחד העוסק בדברים אקטואליים שאינם שייכים לפרשה, ושם משתדלים לצטט ממה שאומרים בשמו של רבינו נאמניו ואנשי ביתו.

הגליון נקרא בשקיקה על ידי מאות איש מידי שבוע, באמצעות עותקים רבים המודפסים ומחולקים בבתי הכנסת, וכן באמצעות דוא"ל כשר.

חיים של תורה

במשך תקופה של מספר חודשים הופיע במהדורה מצומצמת עלון יוקרתי בשפה האנגלית בשם 'חיים של תורה', העלון לא הודפס רק הופץ באמצעות דוא"ל לידידים בלבד, וכלל בתוכו עובדות והנהגות מרבינו שליט"א על סדר הפרשה, וכן תרגום של המדור הפופלארי 'עלי שיח' בגליון 'דברי שיח', ותמונות מרבינו שליט"א.

כעבור תקופה, מכמה וכמה סיבות הפסיק העלון לצאת.

עלון נשיח בחוקיק

חודשים ספורים אחרי הוצאת 'דברי שיח' לאור, החל להופיע בבית הכנסת לדרמן והסביבה, עלון לפרשת השבוע בשם 'נשיח בחוקיק', העלון הופיע במשך כארבע חודשים, וכלל מעט דברי תורה לפרשת השבוע מהספר טעמא דקרא, וקצת הלכות מעניני דיומא.

שני בחורי חמד - עסקו בהוצאתו, ומשבגרו, ראו כי כבד עליהם המשא, והם הפסיקו בהדפסתו.

דברי שיח - אנגלית

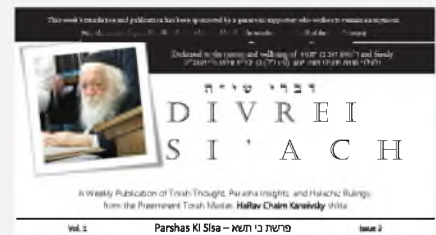
כארבע שנים וקצת יותר אחרי שהופיע תמידים כסדרם הגליון השבועי 'דברי שיח' נתבקשנו על ידי מספר הוצאות ספרים חשובים בארצות הברית, לתרגם את העלון השבועי לשפה האנגלית.

היות ואינני בקי בשפה זו, לא יכולתי לבצע בעצמי, אך מסרנו רשות לאיש מקצועי שיערוך את הדברים, ואכן תקופה הופיע עלון דברי שיח באנגלית (DIVREI SIACH), אלא שדי מהיר העלון פסק מלהופיע.

את הסיבה לכך, כתב לנו המתרגם והמוציא לאור: בארצות הברית אי אפשר להדפיס עלון שכולו לשם שמים... חייבים פרסומות או קצת עניני חול, גם כדי שיקראו יותר וגם כדי שיתפרסם יותר, לא נוכל להמשיך במסגרת זו...

מסיבה זו הופסקה הדפסת הדברי שיח באנגלית, ודווקא מסיבה זו 'דברי שיח' בעברית מצליח, שכן כולו לשם שמים...

אגב, אין לנו כל מניעה שיבוא אחר וירים את הכפפה, כל הרוצה ליטול יבוא ויתאם איתנו ונשמח לשתף פעולה, לזיכוי האלפים.

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com
רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק
053-3145900 ☎ 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי 'קהילות' ו'נדרים פלוס' בבתי הכנסת,
יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובהיפוש 'דברי שיח', או בטלפון:
נדרים פלוס 03-7630585 - שלוחה-1586
קהילות 073-2757000 - שלוחה-4310

ותלמדם חוקי חיים - פרק כ"ג האמא - הרבנית קניבסקי ע"ה

כל אחד מחנך!

'כל אדם מחנך. לפעמים את עצמו ולפעמים את אחרים' כך קובע הפתגם. הסבר הדברים הוא, כי כל אחד באשר הוא, התנהגותו שלו משמשת דוגמא כלפי אחרים. אם הוא מתנהג כראוי, עובד לתקן את מידותיו ועמל ליישר את דרכיו, הרי הוא דוגמא טובה לחינוך עצמי ומשמש מורה דרך מצוין לאחרים, אבל אם התנהגותו שלו היא קלוקלת ורק אצל אחרים הוא יודע לראות את הגרוע, הרי הוא מחנך גרוע מאוד.

את הדברים לעיל כתבנו כפתיחה.

בימים אלו - חג הסוכות תשפ"א יחול יום היא"צ התשיעי להרבנית הצדקנית בת שבע קניבסקי ע"ה, אשת חבר להבחל"ח רבינו שליט"א. הרבנית, רוב ימיה היתה אשת - חיל בתוך ביתה פנימה, ומעשי החסד והצדקות עם צדקתה וטוב הלב הנדיר שהיו לה, הביאו המונים לשחר לפתחה.

באופן נדיר וחרוג, היא שימשה בחייה כעין 'אדמו"ר' שהיו לה מעריצות (ואף מעריצים) ששאלו והלכו בעצתה ועל פי הוראותיה. אחרי הסתלקותה הפתאומית, נכתבו אחריה כתשעה ספרים של תולדות ועובדות אודותיה. המקיף והבולט שבהם הוא מה שכתבה בתה הרבנית צביון תחי', "בית אימ", ממנו דלינו לא אחת, במאמרים אלו.

עם זאת, לא רבים יודעים כי בתבונתה האדירה, ובעצם הליכותיה, שימשה גם כמחנך ומורה דרך לרבים. יהיו שיתפלאו - מה לאשה ולחינוך, אבל בימינו - הלא דורן של 'בית יעקב' גדל כולו על נשים מחנכות ולא גברים (והיו תקופות שלא היה כך).

רבינו עם ראש העיר קרית ספר שליט"א, באחד המעמדים של קריאת מוסד על שמה של הרבנית קניבסקי ע"ה.

הסכם חלוקה

'חלוקת עבודה' ברורה היתה בין רבינו שליט"א לבין הרבנית ע"ה: בכל נושאי המצוות, רוחניות, חינוך הילדים, הספק הלימודים ודקדוק ההלכה, היה מופקד רבינו. עליו היה מוטל עול המצוות במעגל השנה, הוא עמד מול המחנכים, פיקח על גבי הילדים - הבנים והבנות - בהספק הלימודים, ונשא על כתפיו את מלאכת אומנות החינוך.

הרבנית לעומת זאת ניהלה ביד רמה את כל צרכי הבית. היא דאגה מאלף ועד ת"ו לכל הצרכים השוטפים, החל מקניה בחנויות, טיפול בילדים וניקיונם, וכלה בדאגה לבריאותם ומצבם החברתי. למעשה, בספרו אורחות יושר רומז רבינו לדברים, בעמוד כ"ט הוא כותב יסודות נפלאים הנוגעים לחיי שלום-בית בין האיש לאשתו, ובין השאר הוא כותב בחשיבות הויתור אף במקום שהאיש צודק, ומסיים שם "וכל זה בדברים שאינם נוגעים להלכה אבל דברים שנוגעים לדין תורה אסור לוותר" ועי"ש שראוי להתייעץ בזה עם חכם.

חלוקת עבודה ברורה. כריכת סידור מעניינת בה רשמו הרבנית ע"ה הקדשה חמה (מימין) ורבינו רשם בכתב דפוס (בשמאל) את שמו של הבן רבי יצחק שאול.

המתח מסביב

אגב, ישנו ביטוי מעניין (המובא בספר באר שבע, עמוד ע"ח) בשם הרבנית, שפעם אמרה: כשאחד הילדים קיבל ציון לא טוב, הייתי יכול להיות חולה מזה... מי שהכיר מקרוב את הרבנית מבין את המשמעות. לא היה אכפת לה הציון, אלא הפריע לה העובדא שהילד לא לוקח ברצינות את נושא הלימודים, אין לו ערך כלפי זה, וכזה דבר מראה על ירידה מסוימת בכל עליות המתמדת.

בת גדולים: תמונה לא מוכרת של מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל בשמחה משפחתית, משוחח בלימוד עם מרן הגר"ש קרליץ והגרא"ל שטיינמן.

מי המחנך?

כשמחנכת מפורסמת שאלה את הרבנית ע"ה כיצד ללמד ולהדריך לתלמידות את מלאכת החינוך בתוך ביתה, נענתה בשאלה - וכי החינוך מוטל על האמא? האמא צריכה להיות עקרת בית למופת, ולדאוג שהבעל יוכל לעשות את המוטל עליו בלי כל עול.

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

🏡 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשידי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על הלחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 שלוחה-1586

קהילות 073-2757000 שלוחה-4310

זה שורש תפקידה. מלאכת החינוך מוטלת על הבעל שהוא מצווה בתלמוד תורה.

אכן, בעצם דמותה משפיע עקרת הבית יותר מהכל. "מעולם אמנו ע"ה וגם לא להבחל"ח אבינו הרב שליט"א, אמרו לנו רשימת הוראות של עשה ואל תעשה" את הדברים שמענו לא פעם מילדיו של רבינו שליט"א.

הדוגמא האישית של דקדוק ההלכה ויראת החטא, עם מסירות הנפש ללימוד התורה, הם החדירו בנו יותר מכל ההוראות שבעולם כיצד צריך להתנהג.

בין אדם לחבירו

עם זאת, היתה לה לרבנית מדה אחת בה היא בלטה יותר מכל, ואת זה החדירה ללא לאות בכל מי שבא במגע איתה, בפרט בילדיה.

להרגיש את השני. מהבודדים שבציבור, ואולי מהנדירים ממש, היתה הרבנית ע"ה, בכך שלא חסה על כבודה, ואם היתה רואה או מרגישה צורך לפייס אי מי, היתה ניגשת במילים פשוטות, ומבקשת... סליחה!

כן! גם מילדיה ביקשה הרבנית לא פעם מחילה, על מעשה כזה או אחר שחשבה במחשבה שניה אולי נפגעו ממנה, רוב הנכדים יודעים לספר כי לא פעם היא ניגשה אליהם "לא הייתי רגועה בעקבות... אולי פלוני נפגע? הנני מבקשת את סליחתך"...

למרות, ואולי דווקא, מחמת הציבור האדיר שעבר אצלה, היא היתה רגישה יותר לכל פגיעה באחר, ותבעה מעצמה מושלמות של זכות במדת ואהבת לרעך כמוך.

בתקופתו האחרונה לחייו, ערב שבת הפתיע רבי אריה את משפחת קניבסקי הצעירה. סמוך לשבת הוא 'נחת' בבני ברק, ואמר שהוא נשאר פה לשבת. הוא התאכסן אז אצל נכדתו הרבנית ישראלזון - אחות הרבנית ע"ה.

בהמשך התברר מה עמד מאחורי הביקור שלו: ראש עיריית רמת-גן של אז, עשה ברית, והיות והיתה לו הערכה גדולה לר' אריה לזון, הוא כיבדו בסנדקאות. ור' אריה הלך רגלי מבית האכסניא שבבני ברק ועד לחגיגת הברית ברמת גן. מרחק הליכה של כחצי שעה לפחות.

שאלו אותו, מה היה הענין שלך כ"כ לטרוח? וענה שידע שבאם יבוא, לא יהי' חילול שבת בברית! לכך בא במיוחד לבני ברק לכל השבת והלך רגלי אל הברית ברמת-גן בכדי למנוע חילול שבת (מפי הרבנית ע"ה שחזרה על זה שוב ושוב עם המסר, כמה צריך להיות איכפת מהרוחניות של כל יהודי).

רבינו עם ידדו מנוער, הגה"צ רבי רפאל לזון בן ר' אריה זצוק"ל

הפגישה עם הערבי

היתה רגילה הרבנית לספר, שר' אריה לזון סיפר לה, שכל שנה לפני החגים ה' נוסע לאסוף כסף לחלק לנצרכים לצדקה, ושנה אחת ה' מאד קשה ולא הצליח לאסוף כסף לנצרכים, וחזר בצער גדול בידיים ריקות, וישב על הספסל לחזור לביתו, ולפתע עבר ערבי אחד והניח לו מעטפה בידו ונעלם, ופתח המעטפה ראה בפנים סכום כסף בדיוק כפי שרגיל לאסוף ולחלק בכל שנה ומאד שמח.

[והי' ר' אריה אומר בצחות 'אם כבר זכיתי שאליהו הנביא יבוא אלי, אבל למה בדמות ערבי'...].

חדר קבלת קהל של הבת ממשיכת - הדרך, הרבנית קולדצקי תחי' בבית הכנסת לדרמן

ליציירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

☪ רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

נדיר: מה ענין קדירת האוכל לשעת קבלת הקהל בשעת - צהרים? רבינו לא הסכים לטעום ממנת ארוחת צהרים עד שתבוא רעייתו הרבנית ע"ה ותשב גם היא. משכך, עד שהתפתה, קבלת הקהל של הצהרים נמשכת... (שנת תש"ס).

ר' אריה לזון זצ"ל

מעניין להזכיר, כי הדמות לאורה צעדה הרבנית ע"ה הוא זקינה הצדיק רבי אריה לזון זצוק"ל. כל חייה היתה מזכירה אותו בערגה, ואף מספרת אודותיו סיפורי מופת. עיקרם של הסיפורים עמדו סביב מדת גדלותו העניקת בגמילות חסד ובין אדם לחבירו.

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובהיפוש 'דברי שיי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585-7630585 שלוחה-1586

קהילות 073-2757000 שלוחה-4310